

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 „ (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, Szeptember 14.

Ellentállás.

Kolozsvár, szept. 14.

Senki sem állíthatja jó lélekkel, hogy a félhivatalosok valami túlzott szorgalommal búvárkodnak az igazság mély vizében, azonban annyi mende-mondát talán még sohasem találtak elő, mint mostanában. A félhivatalosok, amelyek eddig a komoly utbaigazító méltóságteljes és nagyszakálu szerepét játszották, egyszerre abban hagyták ezt a hivatalt s beálltak ijesztgető mamusnak. Annyit tudnak hírlelni s oly sokat tudnak mondani, mint sohasem és jó mulatság nézni, mikor egyebet nem tehetvén, egymást czáfolgatják agyon. Előbb csak a bécsiek tették ezt a budapestiekkel, azután megfordítva, ujabban azonban, tekintet nélkül a geográfiai viszonyokra folyik egymás leczáfolása.

Mikor aztán ebbe a játékba is beleuntak, fölvetették a Mikulás köntösét s rémitgetni kezdtek. Ijesztgettek háborúval, Szerbiával és Bulgáriával, értékpapírok árcsökkenésével, házfelosztatással, mábonyodalomakkal s legvégül kivágják atoutjukat, ami abból állott volna, hogy le fog mondani a király a trónról, ha „rend nem lesz“ az országban.

Meg gondolatlan és dőre beszédek ezek, miket csak felelősség nélküli és szabadjára eresztett névtelen hírcsinálók eresztethetnek szomorú útjára. Akik fenyegetőzhetnek, mert nem kell tartaniuk semmitől, de akik ezzel a botor csinijukkal egyre csak bonyodalmasabbá teszik az ország helyzetét.

Otromba föllentésekkel pedig nem lehet elintézni semmit. Gyerekes fenyegetésekre nem ad senki semmit. A rossz szándék, hogy megijeszszék az országot, nem sikerült; hazugságokkal nem lehet a nemzetet a koronától elidegeníteni. A nemzet a legteljesebb tisztelettel van a korona iránt, de megmarad alkotmányos jogainak a követelése mellett.

E tekintetben a határozott irányzat egyre jobban meglátszik a közéletben. A törvényhatóságok egymásután nyilatkoznak meg az időn túl benntartott katonák ügyében. Némelyek csak sajnálatsosnak jelzik a tények, mások erőlyesebben beszélnek és tiltakoznak a visszaélés ellen.

Mi lesz ezután? Ki tudná megmondani, hogy sikerül-e fog-e Bécsből intézni azt, amit Budapesten elintézni nem sikerült. Nincs benne semmi biztató. Az osztrák államférfiak tanácsai, amit Bécsben adnak, egymagukban sem volnának reánk biztatók, de ott nemesak számbavehető államférfiak parancsolnak és tanácsolnak, hanem mindenféle olyan sötét klikkek is, amelyek sulyokat leginkább csak annak a bölcsőnek köszönhetik, amelyben születtek. S mi lesz azután? Jam proximus ardet Ukalegon. Három és fél hónap múlva vége van az évnek, annak az évnek, amelynek egész eddigi ideje ex-lexben folyt le. Ha nem tudnak év végéig rendbe hozni az ügyeket, mi lesz akkor a tővább benntartott katonákkal? Mi lesz az adókkal? Mi lesz a törvényhatósági képviselők virilis felével? Miként lehet virilistát kimutatni, ha adófizetés nincs? S különösen mi lesz az adócenzushoz kötött választói jogokkal, a választók névsorának összeállításával? Mert adó nélkül az sem lesz hiteles s bizonyára akadni fog nem egy törvényhatóság, amely az ellen is kifogást emel s a lajstrom kihirdetését megtagadja.

És a félhivatalosok ilyenkor nem tudnak mást, csak valótlán híreket dobálni ki a világba. Amiktől, mikor nyomtatásban megjelennek, legföllebb ők maguk ijednek meg, más senki sem.

— II. Vilmos és a nemzeti követelések. Érdekes és figyelemreméltó politikai hír kering a főváros politikai köreiben. Az a vélemény tartja ugyanis magát, hogy II. Vilmos német császár mostani bécsi látogatásának irányadó hatása lesz a magyar politikai válságra. A császár csak azért utazik Bécsbe, hogy a királylyal a magyar katonai kívánságok kérdéséről tárgyaljon. A baranyamegyei vadászat részeit ürügy, részint ok, hogy a császárnak alkalma legyen megismerkedni a magyar nép hangulatával. A császár ugyanis Németország külpolitikájára való szempontokból fontosnak tartja, hogy a magyar politikában tartó válság véget érjen. A megoldás tekintetében pedig jelentős a német politikára nézvést, hogy a monarchia ereje ne gyöngüljön. II. Vilmos véleménye szerint Közép-Európa politikai békéjének sulya igen nagy mértékben Magyarországon fekszik. II. Vilmos német császár — berlini jelentések szerint — Bülów kancellárral és Szögyény-Marich László nagykövettel tárgyalt a magyar katonai követelések tárgyában. A tárgyalások arra az eredményre vezetnek, hogy a magyar-osztrák monarchia haderejének csak növelése volna a magyar nemzeti követelések teljesítése. A császár, ugyanezen forrás szerint, ismételt hangszólta azon álláspontját, hogy a hadsereg ereje a nemzeti erő és lelkesedés. — Ez vitte győzelemre Németországot Franciaország ellen és ennek hiánya legnagyobb gyöngesége a mai közös hadseregnek. A válság történetében nagy szerepet játszó politikai véleményét közöljük e tekintetben akkor, amikor kifejezést adunk annak, hogy a magyar politikai helyzet végleges megoldása attól függ, hogy a császárnak eme jelentős kijelentései valók-e. Mivel ezekhez, ismerve II. Vilmos ilyen kérdésekben már többször nyilvánult véleményét, kevés kétség fér, nagy a reménység az iránt, hogy II. Vilmos ajánlani fogja I. Ferenc József királynak a nemzeti kívánságok teljesítését. — Kétségtelen dolog, hogy ennek a kifejezetten jelentős véleménynek a politikai válság megoldására döntő hatása lesz. Valószínűtlen ugyanis, hogy I. Ferenc József feláldozza a monarchia haderejének erősségét rosszul magyarázta felségjogainak.

Apja helyett a börtönben.

Egy érdekes jogi eset.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, szept. 14.

Jogász körökben nagy érdeklődésre tarthat számot az az eset, mely most történt Nagyhalmacon. A gyermeki szeretet és az önfeláldozás ritka szép példáját mutatta be Szabó János nagyhalmaei lakos s e mellett meglehetősen gondot okozott a bíróságnak is.

Arról van szó, hogy egy ifjú apja helyett leülte az utóbira kiszabott fogház-büntetést s mikor ez a bíróságnak tudomására jutott, meg akarta büntetni a fiút. De nem lehetett, mert ép egy olyan eset forgott szóban, melyben a törvény büntetéseket biztosított a fiúnak.

Nagyhalmaei levelezőnk a következőkben ismereti az érdekes esetet:

A nagyhalmaei járásbíróság hetekkel ezelőtt két heti fogházra ítélte súlyos testi sértés miatt Szabó János ottani lakost.

Az elítélt mindjárt az ítélet kihirdetése után arra kérte a bírót, hogy fogház-büntetésének megkezdésére betegessége miatt adjon neki két heti halasztást. A bíró ezt a halasztást meg is adta s Szabó János nyugodtan távozott haza.

Két hét múlva a nagyhalmaei fogháznál jelentkezett az elítélt s kijelentette, hogy le akarja ülni a büntetést. Természetesen rögtön beutalták a fogházba és lecsukták. A büntetés kitöltése után kieresztették s Szabó János hazament.

Néhány napra kiszabadulása után, egy névtelen följelentés érkezett a járásbíróshoz, melyben meg volt írva, hogy az a Szabó János, aki a két heti fogházat leülte, tulajdonképen az elítélnek egy fia, ifj. Szabó János volt. Erre beidéztek az öreg Szabót, aki majd szintén le fogja ülni a két hetet.

Fölmerült most az a kérdés, hogy ifj. Szabó Jánost meg kell-e büntetni?

A büntető törvénykönyvnek van egy erre vonatkozó rendelkezése, melynek értelmében bűnpártolást követett el ifj. Szabó János. Ez a rendelkezés így szól: „Aki valamely vétség elkövetőjének segítségét nyújt, hogy büntetlen maradjon, a bűnpártolás vétségét követi el.“

Ezek szerint büntetés járna ifj. Szabó

Jánosnak, az önfeláldozó fiúnak. Amde a törvény gondoskodott a jó fiutól is. A büntető törvény 378. szakasza szerint ugyanis „nem lehet büntetni a bűnpártolást, ha ezt valaki a hozzátartozója érdekében követi el.“

Igy tehát még se kap büntetést a fiú, de azért lesz némi következménye az esetnek. A fiatal Szabó ugyanis be fogják hajtani a rabtartási költségeket, melyek az ő fogvatartásával merültek fel.

Ez naponként 52 fillért tesz ki, a miből a lakásra esik 20 fillér, az élemezésre pedig 32 fillér.

Új szellem a Vatikánban.

(X. Pius tervei.)

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, szept. 14.

A Vatikánban, a mint egy olasz lap írja, egy egész sereg reform készül, melyek X. Piusnak köszönhetik a kezdeményezést. A program még nem részletes, de az általános tendenciák felismerhetők. Rendkívül sok anekdotát és apró vonásokat ismernek már, amelyek a reformokról szólnak. Egy érsek azt kérdezte a pápától, hogy milyen szobákat rendel növéreinek lakásul?

— Nincs rá ok — felelte X. Pius — hogy a pápa növérei a Vatikánban lakjanak. Mikor Mocenni bíboros meghallotta, hogy a pápa százezer frankot akar kiosztani Róma szegényei között, rögtön a pápához sietett, hogy megmagyarázza neki, miszerint az az összeg tulajdonképen és hogy ilyen kiadások a pénzügyi viszonyok ellátására vezetnek.

— Hogyan — felelte csendesen a pápa — emminenciád talán kételkednek az isteni gondviselésben?

Dacára ennek, a bíboros még egyszer tanácsolta a pápának, hogy az összeget szállítsa le.

Erre azt mondta X. Pius:

— Vigyázzon: a 100.000 frank könnyen 150.000 frankká változhatik át!

Az egyházjavadak kezelője kétszer se mondhatta magának ezt, rögtön kiutaltványozta a százezer frankot.

Más reformok: X. Pius megszüntette azt a szokást, mely szerint a pápa egyedül étkezett egy olyan asztal mellett, mely magasabb volt a többinél. Közölte Mocenni bíborossal, hogy minden utalvány, melyet helyettes államtitkárja aláír, kifizetendő. Azon a nézetben van, hogy az a pénz, melyet XIII. Leó szobájában találtak, olasz járadékpapírok megvásárlására szolgálhat, melyek három százalékot hoznak és bármikor eladhatók.

Sokat kommentálják a Vatikánban azt a tényt, hogy X. Pius megbízta a Vatikán floreriájának építészét Mannucci, hogy a Laterán ujjá alakításának terveit készítse el. Nem lehetetlen, hogy a pápa a jövő nyarat ebben az érsekiségben fogja töltetni. Semmi sem volna természetesebb, mert tudvalevő dolog, hogy a Vatikánban milyen tühretelen a nyár.

Hírek.

Gyöngülnek-e a modern asszonyok?

Kolozsvár szept. 14.

Korunk rendkívül büszke arra a haladásra, mely az asszony-estti nevelésének terén mutatkozik. Megállapított tény ugyanis, hogy a testgyakorlás nemesnek az egészségre nézve előnyös, hanem az asszony szépségét is emeli. És imemost, Angliából, a női sport hazájából, olyan hang hallatszik, mely a modern nevelésnek ezeket az eredményeit a legkomolyabban kétségbe vonja és egyenesen azt hirdeti, hogy a nőket a sport és testgyakorlás rutinja.

Első sorban Anglia asszonyaira hivatkozik Marrott Watson, ezeknek a fejtegetéseknek szerzője, de véleménye ezért általános érdekű. Az utolsó hatvan-betven évben, ugymond a nő típusa csudálatosan megváltozott, még pedig az atletikai és a szabadban való tornajátékok divatja folytán. Ezeknek a gyakorlatoknak legközvetlenebb eredménye ugyanis az, hogy a nő testileg elkorcsosult, minthogy a nő nem alkalmas azokra a sportokra, melyeket már évek óta űz, a biciklizés nem hozzá illő testgyakorlás, a lovaglás, vívás és a többi sport árt neki. Az egyetlen, nemesnek természetesen, de egészséges és felüdítő mozgást, a sétát, egészen elhanyagolják.

A modern leány már korán természetellenes atletikát gyakorol, amely alakját és gyakran egészségét is tönkreteszi. A modern lány hírelen megnyulik, nagy lesz, laposmellű és színtelen. Elvesztí a nőiesség szép körvonalait és inkább a férfi típushoz idomul. Mig ezelőtt a költők szépeknek kerelkednek és nem nagyon magasnak festették hősnőiket a regényben, most többnyire nyulánk-

nak és karesznak, közönségesebb szóval kifejezve, soványnak tűnnek fel benne. De az asszony legfőbb bája a nőiesség. ha ezt elveszíti, nincsen létjoga. A modern asszony szépség és egészség tekintetében elmarad anyja és nagyanyja mögött. Jobb levegője van talán, de egészségtelenebbül él. Nagyanyáink többnyire jó csomó egészséges gyermeket szültek. A modern családok nem csak kisebbek, de életfeltételeik is mesterkéltébbek. Leányikat úgy nevelik, hogy nagyjából képtelenek annak a hivatásnak betöltésére, melyet a természet jelölt ki számukra.

Igy elmélkedik az angol tudós. Hogy fejtegetésének utolsó része fog-e rájuk hatni vagy nem, ez kétséges, de bizonyára szeget üt fejükbe az az állítás, hogy szépségük és vonzóerejük csökken. Természetesen, hogy a modern asszonyok nem fognak adós maradni a felelettel. Talán elég gonoszak, hogy az angol tudós kérdését így fordítsák meg: „Es a modern férfiak?“

Már minálunk verbuválnak...

— Az önkéntes jelentkezők. —

Kolozsvár, szept. 13.

A kiszolgált öreg katonáknak mégis lehet némi reményük a szabadulásra. A hadügyminiszter rendelete szerint a bentartott katonák helyett, lehetőleg önként jelentkezőkkel kell pótolni s így október elsején szabadsgólni fognak annyi katonát, amennyi az önként jelentkezők száma lesz. Eddig már vannak egyenahányan s lehetőleg felszaporodnak annyira, hogy alig lesz egyetlen régi emberre szükség az armádiában.

Arra nézve, hogy minél több legyen az önként jelentkezők száma, a következő intézkedéseket teszik: Felhívják az előjáróságokat, hogy a hadköteleességük nem szűnt meg s lehetőleg rövid időn belül úgy is sor alá kell állniok. Dobszóval és felhívások utján teszik közzé, hogy annyi katonát engednek szabadsgára, ahány önként besoroztatja magát.

Szóval verbuválnak.

A hadseregben is olyan ex-lex állapot mint az adófizetésnél. A kötelezettség nem szűnik meg s aki önként akar eleget tenni e kötelezettségnek, el kell fogadni. A katonakötelesek részére már állandóan működik egy sorozó bizottság, mely a jelentkezőket megvizsgálja. Az előjáróságokon áll most már, hogy kellőképpen rá tudják-e beszélni az állítás köteleseket, hogy mérték alá álljanak, aminek előbb, mint utóbb úgy is meg kell történnie.

Beszólnak állandó verbuváló komissióról is, mely faluról-falura járva katonákat szedni, ezt azonban nem hisztik, hogy bekövetkeznék. Ez esetben csak ugyan visszazsalna rövid időre, a régi világ romantikája, amelyről nótát is faragott a magyar. Már minálunk verbuválnak... csak hogy most nem kötéllal, hanem plakátokkal és dobsszóval. Földög, hogy a szegény, meggyötört, kiszolgált katonákat bocsássák vissza csöndes falujukba.

— (Személyi hír.) Dr. Marschalkó

Tamás egyetemi tanár a német börgógyógyászati társulat e hó 18-án kezdődő kongresszusára Sarajevobba utazott.

— (Nagy tűz Egeresen.) Egeresen tegnap d. n. 2 óra felé kigyuladt egy épület és mire észrevették, már a szomszéd épületek is lángban álltak. A lakosság kétségbeesve és tehetetlenül állott a rettenetes tűzvész pusztításával szemben. Kolozsvárról táviratilag kértek segítséget. A kolozsvári tűzörség és az önkéntes tűzoltóság készen is állott, hogy különvonaton kimennek Egeresre, segélynyújtásra. Erre azonban nem volt szükség, mert este nyolc órakor táviratozik, hogy a tűzet rettenetes fáradsággal lokalizálták. Kolozsvárról különben rémhírek terjedtek el a tűz nagyságát illetőleg. Kolozsvárra magán-távíratok érkeztek, melyek nagy pusztulásról számolnak ugyan le, de az is bizonyos, hogy a Kolozsvárról elterjedt hírek túlzottak. Némely értesítés szerint 10, a másik szerint 40 ház égett le. Bizonyosat most az éjszaka nem lehet tudni, mert Egeresre telefon-összeköttetés nincsen. Egy munkatársunkat különben kiküldöttük Egeresre és így holnap számunkban módunkban lesz teljes részletességgel beszámolni a nagy katasztrófáról.

— (Tanítótestületi közgyűlés.) A Torda-Aranyosvármegyei Általános Tanítótestület iskola felszentelését egybekapcsolt XXVI. évi rendes közgyűlését Sinfalván, az unitárius templomban október hó 8-án tartja meg. A felszentelési ünnepély sorrendje: Délelőtt 8—9 óráig. 1. Hymnus, éneklük az iskolás növendékek. 2. Megnyitó

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

beszéd, tartja Lélay Domokos gond. h. elnök. 3. Az iskola történetét felolvassa Gálfalvi Ferenc áll. iskolai tanító. 4. Az iskolát felszentelik a különböző hitfelekezetek lelkészei. 5. Átadó beszéd, tartja Téglás István kir. tanfelügyelő. 6. Szózat, éneklük az iskolás növendékek.

— (Megint tűz.) A „Kakas város“ nevű városnegyedben tegnap délután, a Varga Daniel féle gazdasági telepen, az utra főhalmazott trágya, ismeretlen okból meggyuladt. Hogy a veszély elmúlt a szárazság és dühöngő szél dacára, az csak a tűzoltóság gyorsaságának köszönhető, a kik a tüzet csakhamar elfojtatták.

— (Kossuth Lajos születésének 101-ik évfordulója.) Szeptember 19-én lesz 101 éve annak, hogy Kossuth Lajos megszületett. Nagy ünnepe ez a magyar-ságunk. Az egész ország szívét betölti a kegyelet érzése és hazafias lelkesedésében fényes ünnepekkel üli meg a nevezetes évfordulót. Budapesten e hó 19-én az egyetemi ifjuság kivonul a Kerepesi temetőbe és ott megkoszoruzza Kossuth sírját. Este az ifjuság nagy Kossuth-ünnepélyt rendez az Egyetemen Körben s az ünnepély után szabadság-lakoma lesz a Mensa Akadémian.

— (Verekedés.) Tökés Ferencz és Dávid János napszámosok, tegnap délután valami fölött összeszólalkoztak, amely czivódásnak, szokás szerint verekezés lett a vége. A közbotrányt keltő verekezésnek egy rendőr vetett véget, aki a két heves vérű embert bekísérte.

— (Robbanás egy üzletben.) Könynyen végzetesé válható szerencsétlenség ért Nagy-Enyeden egy kolozsvári kereskedőt: Polák Józsefet. Ott időzött ugyanis Nagy-Enyeden a Winkler János-féle szeszraktárban, amidőn a denaturált szesz lángot kapott és halálosan megsebesítette az üzlet két alkalmazottját és súlyosan megsérült Polák József is. Az esetről nagyenyedi tudósítónk a következőket írja:

E hó 11-én a déli órákban a Winkler János kereskedő szeszraktárában a bolti szolgák takarítást végeztek, midőn egyszerre csak — természetesen közvetlen okát senki sem tudja — üvegpatogás és szerte-szét röplő szálánkok jeleztek, hogy a ledugaszolt denaturált szeszcsövek közé tűz kapott. A raktárban éppen egy lecsapolásra előkészített szeszcső hordó is állott, melynek szétröbbanása által bekövetkezhett iszonyú szerencsétlenséget elkerülnél, siettek azt kihengeríteni a bolti segédek és tanoncok. Késésgébeestt erőlködéssel sikerült is azt megmozdítani, de az ide-oda rázás következtében szivarogni kezdett belőle a szesz, mely csakhamar lobot vetett a földön, elborítva lángokkal a hordó falát is. Még egy utolsó erőfeszítés és a hordó künn volt az udvaron, de az időközben kiesett dugasz résén bekapott a láng s rettentő robajjal szétvált a hordó, lehvite roncsával Asztalos Jenő segédét, kin nyomban végig futott a láng. A szétröppő lángnyelvekkel Farkas Anna 17 éves szobalány és Polák József, kolozsvári kereskedelmi ügynök ruhái hamarosan óriási tüzet fogtak. — Végre sikerült elfojtani a tüzet, mindhármán rettenetes kinokkal fetrengtek a homokban. A leány és Asztalos Jenő utolsó tusájukat vívják rettentő kinjaikkal a kórházban, hová eszméletlen állapotban szállították be őket. Polák kézipén, lábán szenvedett súlyos sérüléseket, fejét, nyakát pedig végig perzselték a lángok. Szerencsésebb volt a többinél, hogy könnyebb sebekkel menekült a katasztrófa színhelyéről.

— (Magyar zászlóavatás Bukarestben.) A Bukaresti Szent István Kir. Egy. dalárdája folyó 1903. évi szeptember hó 20-án azaz vasárnap a Magyar Társulat dísztermében zászlóavatási ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje: 1. Délelőtt 10 órakor a diszközgyűlés megnyitása és egy küldöttség menesztése Polányi Polányi Zoltán díszelnökört. 2. Díszelnök fogadtatása s küldöttség menesztése ó nagysága özv. Kovrig Tivadarné ajándékozók, urnó és Polányi Polányi Zoltánné urnó zászló-ajándék. 3. Zászlóavatás és szögbeverés. 4. Díszbeid.

— (A petrozsényi bányászati és kohászati kongresszus.) Az ország bányászati szakai, élükön az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület vezetésével tegnap este érkeztek Petrozsényre, hogy kongresszusukat a Zsil völgyének, a kontinens e legnagyobb széntelepének székhelyén megtartsák. Hunyadmegye a kongresszus alkalmából Barcsay Kálmán főispán és Mara László alispán kezdsére, Andreics János bányagazgató közreműködésével ipari és bányászati kiállítás, a gazdasági egyesület védnöke alatt gyümölcskiállítást és állat-díjazást rendezett, ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a megye előkelő közönsége is nagy számban megjelent. A vendégek javarésze Budapestről reggel 7 órakor induló különvonattal érkezett; közöttük gróf Teleki Géza v. b. t. é., az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, Graevenstein Béla államtitkár, mint a kormány képviselője, Farbak István főbányatanácsos, München Kálmán bányatanácsos, stb. Ma este a vendégek megérkezése után volt a választmány ülése és ezután az ismerkedési estély.

— (Két heti szabadság.) Ha erőszak nem használ, úgy talán a szép szó megteszi a magáét. Ritkán alkalmazták e motívot katonáknál: csak ha már végső szükség van rá. Félhívatlanosan tegnap azt jelentették, hogy a hadgyakorlatokról hazatért eszaki háziakhoz tartozó harmadéves katonáknak Heiler ezredes egy beszédében kihirdette, hogy az év végéig az ezrednél kell hogy maradjanak, azonban az egész legénységnek 14 napos szabadságot adott, becsületszavukat véve, hogy a szabadság letelte után önként visszatérnek. A legénység túlnyomó része megkezdte a kapott szabadságot. Ez tehát az a mézes madzag, melyet a kiszolgált katonákat oda akarják kötni a szolgálathoz? — A katonáktól különben becsületszavukat vették, hogy ismét vissza fognak térni. Bizonyos, hogy visszatértek volna becsületszavuk nélkül is. — De az is bizonyos, hogy a harag, gyűlölet ezennel csak fokozódni fog katonáik iránt. A hivatalos törvénytelenységnek csak ez lehet a következménye.

— (Pályázati hirdetmények.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához újabban a következők érkeztek. Bánya és fémbevaló hivatal Abrudbánya: kétszer finomított repceolaj szállítása október 3-ig. Kereskedelmiügyi m. kir. Minisztérium Szilágysomlyó r. t. város belterületén Krasznahid alépitményének újból építésére. Ajánlat szept. 28-ig a Zilah m. kir. államépítészeti hivatalhoz küldendő. Kolozsvári VI. honvéd ker. parancsnokság kenyer és zab szükséglet biztosítására október 12-ig. Győr-Sopron-Ébenfurti vasút: II. rangú tölgytalpa szállítása szept. 30-ig. M. A. V. igazgatóság: II. rangú talpa biztosítására október 14-ig. Hirdetmények a Kumara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— (Péter király kölcsöne.) Közvetlenül trónralépése után, Péter király minden követ megmozgatott, hogy nagyobb kölcsönhöz jusson, mert vagyonát felemésztette az Obrenovic-dinasztia ellen évek óta folytatott agitáció. Eleinte öt milliót akart szerezni a szerb király, de sehol sem kapott még ennél kevesebbet sem. Végre hosszas fáradozás után a napokban sikerült Naville-nek, az Ottomán-bank párisi igazgatójának egy pénzesoportot összehozni, amely hajlandó volt Péter királynak egymillió frankot kölcsönözni 3 százalékos kamattal, azonban meglehetősen súlyos feltételekkel, amennyiben havonként 30.000 frankot kellett volna a civilistából törlesztenie a királynak. Most aztán ez a kölcsön is kutha esett. A legutóbbi események következtében ugyanis a pénzesoport elszelődött s hallani sem akar többet arról a bizonyos millióról.

— (Árverés a vasuton.) A feledékeny utazó alakoknak a vasuti kocsiokban s az állomási helyiségekben elhagyott tár-

gyak úgy mint bördők, táskák, kalapok, ruha és fémtermékek, botok, napernyők és esernyők stb. a helybeli állomáson az e hó 28-án d. u. 2 órakor tartandó árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adni. Az árverés után befolyt összeg a kolozsvári városi szegény-alap gyarapítására szolgál.

— (Öngyilkos napszámos.) Erdődi Ferenc, 66 éves napszámos, Hangász-utca 2. szám alatt lévő lakásán felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Halotttestét beszállították a bonctani intézetbe.

— (Furfangos család.) A budapesti rendőrség most egy híres nemzetközi szedelgőt kőriz. Az illető Baume new-yorki születésű 28 éves utazóügynök, akinek már számtalan helyen gyűlt meg a baja a bűntető hatóságokkal különböző furfangos csalás miatt. Legutóbb Mehlshmidt Gyula örököséi tata-tóvárosi börtöntört károsította meg 4166 korona erejéig. Ez év június havában ugyanis beállított a céghez és ott magát Aaron és társa londoni cég képviselőjének kiadta, nagyobb mennyiségű bőrúrra bevásárlására mutatkozott hajlandónak. Ki is választott egy csomó árut. Miután azonban nála nem volt pénz, abban állapotot meg a céggel, hogy a saját címére feljuttassa az árut Bécsbe s ott majd átadják neki a pénz ellenében a fuvarlevelet. Úgy is történt s a cég egyik embere a „Wiener Bankverein” budapesti fiókjának át is adta a fuvarlevelet, melyet a bank rögtön elküldött a bécsi fiókjához, hogy a Baum és társ-cég képviselője kiváltja, a fuvarlevél napokig hevert a Bank Vereinnél, de senki sem jelentkezett a kiváltására. A cég kérésére egy hét múlva a fuvarlevelet visszaküldték. Ekkor jötték rá, hogy az nem az eredeji fuvarlevél. Behívoztak tehát később az is, hogy az ügyes csaló szintén feladott Tatát városban a cég címére értéktelen dolgokkal telt ládákat s eddig ki nem derült módon kieserelt a fuvarleveleket. A küldött bőrúrra természetesen átvette Bécsben. Használt stílus-csinosok mostanában gyakrabban fordulnak elő s így nagyon valószínű, hogy azokat is Baume csinálta. Baume különben ösmert házasság szedelgő is és Posszert s Johnson álnévek alatt szokott működni. Társaságában van Wendl Fany, 28 éves alsóausztriai nevelő, aki műveleteiben hűségese segíti.

— (Agyonlőtte a fiát.) Megrendítő szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — csütörtökön éjjel a sziraki szőlőkben. Az esetről tudósítunk az alábbi részleteket közli. Baljók Mihály szőlőpásztor nagyon szigorú ember volt nemcsak a hivatalában, de odahaza családjában is. Baljók felesége a napokban megvált szorulva pénzoldásban. Férjétől nem mert kérni, hanem 17 éves István nevű fiát kiküldte a szőlőhegyre,

ahol férje volt a esős, hogy az idő alatt, míg férje a vacsorát a kunyhóban fogyasztja, szedjen egy kosár szőlőt, hogy azt elárulhassa. A fiu ki is ment és javában vagdalta a szőlőfűrtöket s mikor az apja arra került és észrevette, hogy valaki szedi a szőlőt a sötétben azonban az öreg esős nem ismerte fel a tolvajt. Rákírtott ugyan néhányszor, de a fiu nem mert megszólalni. Emiatt Baljók célbavette a sötét alakot és rálőtt. A lövés után eles sikoltást hallott Baljók, aki mikor a meglőtt embert közelebből megnézte, abban saját fiára ismert, aki még élt ugyan, de már vonszolt. A szerencsétlen fiut haza szállították, a hoi szorony kinok között meghalt. A mikor Baljók megtudta, hogy fia az anyja biztatására ment ki szőlőt lopni, agyon akarta löni a feleségét, de ebben a szándékában a rokonság megakadályozta. Baljókot a törvényszéki kiküldötték megérkezéséig a csendőrség őrizet alatt tartja.

— (Felhívás lisztszállításra.) A cs. és kir. 12. hadtest parancsnoksága intendatúrája felszólítja a lisztkereskedőket és malom tulajdonosokat, hogy a 12. hadtest számára szükséges 2080 métermázsza búzaliszt szállítására tegyenek ajánlatot, a verseny főbb tételei a következők: 1.) Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatot zárt levélben legkésőbb 1903. szeptember 16-án délelőtti 10 óráig kell beküldeni a 12. hadtest hadbiztsági irodájába; az ajánlatához egyúttal 5 kiló mintalisztet kell csatolni. 2.) A liszt minőségére nézve kikötött, hogy annak a budapesti gőzmalmok 3 uj (egyenlő 5 rézivel) típusának kell megfelelnie. 3.) A szállítást a következő határidőkben kell eszközölni egymint; a) 1093. szeptember 30-ig 1100 métermázsát; b) 1903. október 31-ig 700 métermázsát; c) 1903. november 15-éig 280 métermázsát. 4.) Az ajánlatot az összesmennyiségre meg lehet tenni, vagy pedig kisebb, mindazonáltal 100 métermázsánál nem kisebb mennyiségre is; 5. az ár úgy kell ajánlani, hogy azalatt csak a tisztasulj (netto-gérvék) tehát a zsák súlyát nem számítva, a nagy szebeni elemzési rak tába szállítva, érte jdiék 6 a további feltételeket a nevezet hadbiztosságnál lehet megolvasni.

Táviratok

Kossuth Lajos emlékezete.

Békés-Csaba, szept. 14.

A békés-csabai polgári kör f. hó 19-én Kossuth Lajos születésnapja évfordulóján közvacsorát rendez, mely alkalommal az e célra rendelt szepmüvi ezüstserlegről Fábró Károly ügyvéd fog Kossuth Lajos emlékére

áldomást üriteni. Ezen emlékvacsorát a Széchenyi-banket, mintájára dr. Pándy István honosította meg és ezen alapon a kör minden esztendőben megtartja. Ugyancsak legközelebb kivétel alá kerül a Kossuth-szobor felállításának ügye i, melyre a gyűjtesek befejeztetvén, a szobor 1904. év tavaszán fel is állítatik. A polgárság adományából mintegy 4000 korona gyűlt be.

Álhir katonák szökéséről.

Miskolcz, szept. 14.

A lapokban megjelent az a hír, hogy a 65. közös gyalogezredből 18 katonája három éves szolgálat meghosszabbítása miatt megszökött, illetékes helyről teljesen a-palannak és valótlannak jelentik. A 65. gyalogezredből egyetlen katonája sem szökött meg, a legénység körében nyoma sincs a nyugtalanságnak, a hír onnan származhatott, hogy néhány tartalékos, ki eleget tett fegyvergyakorlati kötelezettségének, távozásuk nem jelentkeztet, hangsúlyozni kell, hogy a legutóbb lefolyt hadtestgyakorlatok után Meriens báró hadtestparancsnok külön napiparancson dicserőleg emlékeztet meg a 65. közös gyalogezredről, mely amely ezrednek az egész hadgyakorlat alatt egyetlen betege sem volt. Az ezred orvosnok, Pollák Frigyes, humánus ember, a 65. közös katonája s ennek tudható be az ezred kitűnő állapota.

A trónörökös a hadgyakorlatokon.

Chilopy, szept. 14.

Ferencz Ferdinánd főherceg tegnap 8 óra 5 perckor érkezett Grodekbe, hol a grodekai kerületi főnök üdvözölte a pályaudvaron. A pályaudvar előtt összegyűlt néptömeg lelkes hoch-kíáltásokkal fogadta a főherceget. Ő fensége a pályaudvarból egyenesen a koronai plébánia-templomba ment, hol csendes misét hallgatott. Ő fensége délelőtti 10 órakor a chilopy kastélyban fogadta Beck bárót, a vezérkar főnökét, Gálóczy és Fredlor hadtestparancsnokokat, Paar gróf lovassági felügyelőt, Lankoronski gróft és nejét és De Vauk bárót. Ő fensége érkezését az utcákon óriási néptömeg várja. A polgári diszörség áll sorfalat.

Földrengés Kézdivásárhelyen.

Kézdivásárhely, szept. 14.

Tegnap délelőtti 9 óra 3 perckor északkeleti irányban két kisebb és egy nagyobb földlökést észlelték. A lámpák és az ingaórák mozgásba jöttek, a lökést ülő emberek erősen megérezték.

A német császár Magyarországon.

Sopron, szept. 14.

A német császárt és kíséretét szállító udvari vonat tegnap reggel 4 óra 32 perckor érkezett Sopronba. A kora reggeli idő miatt közönség nem volt a pályaudvaron. Öt percnyi időzést után a vonat folytatta útját Szombathely felé. A déli vasut igazgatósága részéről Franschitz Adolf helyettes üzemigazgató vezette a vonatot.

Nagykanizsa, szept. 14.

Vilmos császár kíséretével külön vonaton 8 óra 12 perckor érkezett Nagykanizsára. A császár szalonjában vadászruhába átváltozva olvasott. A vonatot Brahm vezérigazgató, Franschitz, Preufer és Bufka főfelügyelők vezették.

Barcsa, szept. 14.

Vilmos császár délelőtti 10 órakor Barcsán át 10 percnyi időzéssel Mohács felé utazott.

Pécs, szept. 14. é. 9 ó.

Vilmos császár tegnap délbea utazott át Pécsen. A pályaudvaron a vonat tíz perccig időzött. A vonatot Barcsától Villányig Ludvig elnökigazgató, Leitner zágrábi üzletvezető, Marschik főfelügyelő és Igán főmérnök kísérték. Villánytól Mohácsig Thaly Emil, a mohács-pécsi vasut igazgatója és Hauser János főfelügyelő vette át a vezetést. A közönséget a peronra nem bocsátották be.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: Delila.
Kedd: Ejlili menedékhely. 1-ór.
Szerda: Ejlili menedékhely.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

Árlejtési hirdetmény.

Kolozsvárott építendő királyi állami

gyermekmenhely

létesítéséhez szükséges: földkömüves és elhelyezési, szobrász, kőfaragó, vas, ács, cserépfedés, bádógos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, padozati, szobafestő, vaskályha, villámhárító, telefon és villamos csengővezeték, kárpitos, asphalt, elszigetelő lemezek, keramitjárdra, teher és ételfelvonó, vízvezeték, gázvilágítási, és csatornázási munkák elkészítése, illetve szállítása iránt a következő feltételek mellett, nyilvános pályázat, illetőleg árlejtést hirdetek.

1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazok a szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók, kik üzemük gyakorlására a hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlat egyes munkacsoportha, egyenként külön-külön teendő.

3. Minden, a mit az őstermelés vagy ipar Magyarországon előállít: ebből kell előállítani.

4. Minden az ásatási munkálatoknál esetleg felszínre kerülő régiségek és műértékű tárgyak feltétlenül az államkincstár illetik.

5. A készítenő munkákra vonatkozó ajánlati minta, valamint költségvetési kivonat a vállalkozók rendelkezésére bocsátatik és kötelesek mindkettőbe az egységárat, a válatat végösszegét úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni.

6. Távirati uton küldött ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

7. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt zárt ajánlatok legkésőbb 1903. évi szeptember hó 23-án d. e. 10 óráig a kir. államépítészeti hivatalnál Kolozsvárott nyújtandók be, hol is a munkákra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek, valamint a jóváhagyott kiviteli tervezeteket naponként d. e. 10—12 óráig megtekinthetők. Ugyanott fognak a munkakivonatokat és ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

8. Később érkező ajánlatok nem fogadtatnak el.

9. A beadott ajánlatok a városi törvényhatóság főispánjának hivatalos helyiségében 1903. évi szeptember hó 23-án déli fél 11 órakor nyilvánosan fognak telbontatni.

10. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános vállalati feltételek 2. §-ban meg szabott 5%-nak megfelelő bántapénzt az ott körülírt módozatok és kikötések mellett a

kolozsvári királyi állami adóhivatal pénztárában az ajánlat benyújtása előtt letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

11. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozó közül, a jutányosság szemelött tartása mellett, a munka végrehajtásával az a vállalkozót bírom meg, a ki jó és helyesen készítenő munkák teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztositékot nyújtani képes.

12. Az építő munkákat 1903. évi október hó 1-én kell megkezdeni és oly erővel folytatni, hogy az épületek 1904. évi október hó 1-én teljesen készen a használatnak átadhatók legyenek.

Budapest, 1903. évi szept. hó 10-én.

A kir. belügyminisztértől.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselyányi M.-u. 18.
Nagy raktár az összes hangszerekben.
Nagy javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A világ legtekélyesebb
Beszélő gépe!
Világhírű Mascagni Record Comp.
grammophonjait és fonographjait
csekély havi részletekre szállítunk. Havi részlet 4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Erdélyrészi főképviselő: —
„KORVIN MÁTYÁS”
Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21.
Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

Kalapujdonságok! Fehérneműek!
BITTÓ REZSŐ
2461 84—100
KOLOZSVÁR
MÁTYÁS KIR.-TÉR 12.
Ajánlja az őszi évadra megérkezett
Férfi divat ujdonságait!
Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Mátyás király tér.
Gróf Rhédey palota.
Schuster Emil
Norinbergi, diszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek árúraktára.
Telefonszám: 183.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát:
Az eredeti Amerikai Grammophon hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépjait, eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; ugyancsak az ezekhez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadások. Grammophonokat megfelelő referenciák mellett havi részletfizetés mellett is árusítok eredeti gyári árakban.
Vadászati kellékekben: Kizárólagos árusító P. Sauer & Sohn Suhl. H. Piesner, W. Maun, Freres belgiumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyverekből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig: Revolverek, Browning és Bär czellővő és flobert pisztolyok, revolvertényők, tüllap-hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becs: varos és tisztított kőek stb., vadászpiszt., eszmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan lefűtő és levegőszórakabátok, felöltők és gallérok, valódi dániai mosható iramszavarszörkábátok, szőrmével bélelt és béleletlenül, borsapok és sisakok.
Schuster Emil.